Hvert år går store summer fra Norsk Tippings overskudd til norske idrettslag, anlegg og organisasjoner. Når beløpet omtales som «tippemidler», kan det høres ut som om staten deler ut penger etter eget forgodtbefinnende. Slik fungerer det ikke helt. Pengene følger en politisk vedtatt **fordelingsmodell**, og idretten er den største mottakeren.

Bak ordningen ligger et grunnleggende politisk valg: Norge har en enerettsmodell for pengespill, og overskuddet fra Norsk Tipping skal komme samfunnsnyttige formål til gode. Idrettens store andel er derfor både et resultat av lovbestemte fordelingsregler og av prioriteringer som politikere har gjort over tid.

For å forstå hvorfor idretten får så mye, må vi se på tre ting: hvor pengene kommer fra, hvordan de fordeles, og hvem som styrer selskapet og oppnevner styret. Det siste er særlig interessant fordi styreverv kan innebære både innflytelse og økonomisk godtgjørelse.

Hva er tippemidler?

Norsk Tipping er et statlig aksjeselskap. Selskapet tilbyr pengespill, og overskuddet etter kostnader og andre forpliktelser går til samfunnsnyttige formål. Det er dette overskuddet – ikke hele beløpet kundene spiller for – som gjerne omtales som tippemidler.

Det skillet er viktig. Når noen spiller for 100 kroner, går ikke hele summen direkte til idretten. Norsk Tipping har utgifter til blant annet premier, drift og ansvarlig spill. Det er resultatet som står igjen, og som kan fordeles etter reglene.

En vanlig oppsummering av dagens hovedfordeling er at 64 prosent går til idrett, 18 prosent til kultur og 18 prosent til samfunnsnyttige og humanitære formål. Reglene og de konkrete bevilgningene må likevel leses i sammenheng med gjeldende lovverk, statsbudsjett og vedtak. Det er altså ikke slik at hver krone følger én enkel, uforanderlig oppskrift uavhengig av politiske beslutninger.

Hvorfor er idrettens andel så stor?

Den viktigste forklaringen er historisk og politisk: Idrett har lenge vært sett på som et fellesgode med betydning for folkehelse, inkludering, frivillighet og lokalsamfunn. I Norge drives mye av idretten av frivillige. Klubber og lag organiserer trening og konkurranser, men bidrar også til møteplasser for barn, unge og voksne.

Pengene går dessuten ikke bare til toppidrett eller store arenaer. En betydelig del av ordningene handler om anlegg og aktivitet på lokalt nivå. Kommuner, idrettslag og andre aktører kan søke om støtte til blant annet fotballbaner, svømmehaller, lysløyper og flerbrukshaller. For mange lokalsamfunn kan slike tilskudd være avgjørende for at et anlegg i det hele tatt blir bygget eller rehabilitert.

Det betyr ikke at alle idrettslag får en stor, direkte utbetaling. Midlene kan gå gjennom ulike ordninger og mottakere, og tilskudd til anlegg krever ofte også lokal finansiering. Men modellen gjør at inntektene fra pengespill blir koblet til aktiviteter som mange mener har bred samfunnsverdi.

Beløpene må settes i riktig sammenheng

Et tall som **4,1 milliarder kroner** kan gi et bilde av størrelsesordenen på midler som omtales i forbindelse med idrett og tippemidler. Men beløpet må alltid knyttes til et bestemt år og en bestemt definisjon: Gjelder det samlet overskudd, idrettens andel, midler til anlegg eller en bredere sum med flere ordninger?

Derfor bør man ikke sammenligne tall fra ulike år uten å undersøke hva de dekker. Overskuddet varierer, og det samme gjør behovene og fordelingen mellom ulike tiltak. Når et politisk dokument eller en pressemelding viser til 4,1 milliarder kroner, er det verdt å spørre: Er dette penger som allerede er fordelt, en forventet ramme eller et samlet beløp for flere formål?

Enerettsmodellen: hvorfor går pengene gjennom Norsk Tipping?

Norge har valgt en **enerettsmodell** for sentrale pengespill. I stedet for å gi flere kommersielle selskaper fri adgang til å tilby de samme spillene, er Norsk Tipping gitt en særskilt rolle. Modellen begrunnes gjerne med at pengespill skal reguleres strengt, at risikoen for spilleproblemer skal begrenses, og at overskuddet skal gå tilbake til samfunnet.

Dette er ikke bare en måte å skaffe inntekter til idretten på. Modellen handler også om kontroll med spilltilbudet. Norsk Tipping skal følge regler for ansvarlig spill og har et samfunnsoppdrag som skiller seg fra et vanlig kommersielt spillselskap. Samtidig er det legitimt å diskutere om enerettsmodellen fungerer etter hensikten, hvordan den påvirker konkurransen, og om inntektsbehov kan komme i konflikt med målet om å begrense ringeriksavisa spilling.

Det er nettopp her den politiske avveiningen ligger: Jo større overskudd som ønskes til gode formål, desto viktigere er det å stille spørsmål om spillaktiviteten kan øke presset på mennesker som sliter med pengespill. At inntektene finansierer idrett eller kultur, fjerner ikke behovet for å vurdere skadevirkninger.

Hvem bestemmer over Norsk Tipping?

Norsk Tipping er heleid av staten. Eierskapet utøves gjennom ansvarlig departement, og selskapets generalforsamling er en sentral del av den formelle styringen. Generalforsamlingen behandler blant annet saker som følger av selskapsretten og statens eierstyring. Styret har ansvar for selskapets virksomhet innenfor lovverk, vedtekter og eierens rammer.

Det er nyttig å skille mellom to roller. Stortinget vedtar lover og behandler politiske rammer, mens regjeringen og departementet følger opp statens eierskap. Styret skal på sin side lede og føre tilsyn med selskapet. At staten eier selskapet, betyr ikke at hver enkelt utbetaling til et idrettslag avgjøres av styret. Fordelingsreglene ligger i politiske vedtak og tilhørende ordninger.

Statlig eierskap gjør likevel oppnevning av styret til et spørsmål med offentlig interesse. Styremedlemmer skal ha relevant kompetanse og kunne ivareta selskapets interesser. Når personer med politisk bakgrunn går inn i statlige styreverv, er det derfor rimelig å undersøke både prosessen og mulige interessekonflikter – uten å trekke konklusjoner bare på grunnlag av tidligere partitilhørighet eller folkevalgt arbeid.

Politikere som går over i styreverv

Overgangen fra politikk til styreverv er ikke i seg selv uvanlig eller ulovlig. Tidligere politikere kan ha erfaring med offentlig forvaltning, økonomi, regulering og samfunnsstyring. Samtidig kan slike overganger skape spørsmål om nettverk, habilitet og hvor tydelig skillet er mellom politisk påvirkning og selskapsstyring.

En ryddig vurdering bør bygge på konkrete opplysninger: Hvem oppnevnte styremedlemmet? Når skjedde oppnevningen? Hvilke verv eller roller har personen hatt? Har vedkommende deltatt i beslutninger der egne økonomiske eller personlige interesser kunne bli berørt? Og hvordan er eventuelle habilitetsspørsmål håndtert?

Her er åpne kilder viktige. På Stortinget.no finnes representantbiografier som kan brukes til å undersøke en politikers verv og bakgrunn. Biografien er et startpunkt, ikke en fullstendig kontroll av alle interesser. Den bør leses sammen med offentlige opplysninger om styreverv og selskapets dokumenter.

Hva betyr et styrehonorar?

Et styrehonorar er betaling for styrearbeid – møter, forberedelser, ansvar og oppfølging. Det er ikke det samme som lønn for en fulltidsstilling, og det betyr heller ikke automatisk at styremedlemmer har avgjørende innflytelse over hvordan overskuddet fordeles. Men honoraret er en økonomisk interesse som bør være synlig og forståelig for offentligheten, særlig når selskapet er heleid av staten.

Som et konkret priseksempel er honoraret til styrelederen i Norsk Tipping oppgitt til **338 970 kroner (honorar styreleder Norsk Tipping i 2026)**. Beløpet sier noe om godtgjørelsen for vervet, men bør ikke stå alene. For å vurdere om nivået er rimelig, må man se på ansvar, tidsbruk, risiko, sammenlignbare styrehonorarer og hvordan beløpet er fastsatt og godkjent.

Det er også viktig å skille mellom honorar og økonomiske interesser i videre forstand. Et styremedlem kan ha andre verv, investeringer eller tilknytninger som er relevante i enkelte saker. God selskapsstyring krever at slike forhold opplyses og at habilitet vurderes konkret. Offentligheten bør kunne etterprøve ordningene uten at enhver utbetaling automatisk blir framstilt som mistenkelig.

Slik kan du kontrollere opplysningene

For den som vil undersøke hvem som sitter i styret, hva generalforsamlingen har vedtatt og hvilke honorarer som gjelder, finnes det offentlige dokumenter. Et særlig nyttig kildespor er **PDF-protokoll fra Norsk Tippings generalforsamling (regjeringen.no)**. Protokollen kan inneholde opplysninger om beslutninger, styresammensetning og godtgjørelser.

Et godt kildearbeid innebærer å lese dokumentet selv, ikke bare stole på et kort sitat eller en omtale. Sjekk dato, sakstittel og om honoraret gjelder et helt år, en bestemt periode eller et særskilt verv. Sammenhold gjerne protokollen med selskapets årsrapport og opplysninger fra ansvarlig departement.

1. Finn generalforsamlingsprotokollen på regjeringen.no, og kontroller at dokumentet gjelder riktig år.
2. Se etter vedtak om styresammensetning og styregodtgjørelse. Merk deg om beløpet gjelder styreleder eller et ordinært styremedlem.

3. Bruk representantbiografien på Stortinget.no til å undersøke politisk bakgrunn og verv.
4. Sammenlign opplysningene med årsrapport, selskapsinformasjon og relevante regler om habilitet og statlig eierskap.

Dokumentene gir ikke nødvendigvis svar på alle spørsmål. De gjør det likevel mulig å skille mellom det som er dokumentert, det som er politisk vurdering, og det som bare er spekulasjon.

Er dagens fordelingsmodell riktig?

At idretten får en stor del av overskuddet, er et politisk valg som kan forsvares med folkehelse, frivillighet og lokale møteplasser. Samtidig kan man spørre om fordelingsmodellen gir en rimelig balanse mellom idrett, kultur og andre samfunnsformål. Man kan også diskutere om midlene treffer best der behovet er størst – for eksempel i områder med få anlegg eller lav deltakelse.

Et annet spørsmål er hvor mye finansiering av idretten bør være avhengig av inntekter fra pengespill. Tippemidler kan være et viktig bidrag, men de bør ikke frita staten, kommunene eller idretten selv fra å diskutere langsiktig og forutsigbar finansiering. En inntektskilde som varierer med spilloverskudd, kan ikke uten videre erstatte ordinære budsjetter og lokal planlegging.

Til sist må åpenheten rundt statlig eierskap og styrehonorar være på nivå med forventningene til et offentlig eid selskap. Når en styreleder mottar 338 970 kroner i honorar i 2026, er det rimelig å spørre hvordan beløpet fastsettes. Når politikere går inn i styreverv, er det rimelig å undersøke oppnevningen og eventuelle interessekonflikter. Slike spørsmål er ikke anklager i seg selv – de er en del av demokratisk kontroll.

Kort oppsummert

- Idretten får en stor andel av Norsk Tippings overskudd fordi fordelingsmodellen prioriterer idrett, og fordi idretten regnes som et viktig samfunnsgode.
- Tippemidler er overskuddet etter kostnader og premier – ikke hele beløpet folk spiller for.
- Enerettsmodellen skal både regulere pengespill og føre overskudd tilbake til samfunnsnyttige formål.
- Norsk Tipping er statlig eid, mens politiske myndigheter fastsetter de overordnede rammene og styret leder selskapet.

- Styreverv og honorarer bør være åpne og etterprøvbare. Offentlige protokoller og representantbiografier er nyttige verktøy for å undersøke dem.

Spørsmålet er derfor ikke bare hvorfor idretten får så mye penger. Det handler også om hvordan enerettsmodellen balanserer inntekter og ansvar, hvordan tippemidler fordeles, og hvor godt staten dokumenterer sine valg. Jo større beløp – enten vi snakker om 4,1 milliarder kroner eller et styrehonorar på 338 970 kroner – desto viktigere er det at både reglene og beslutningene kan kontrolleres av offentligheten.